

PERSPECTIVELE TURISMULUI MEDICAL PENTRU PERSOANELE VÂRSTNICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Anatolii ROJCO, doctor în economie, conferențiar cercetător

Ecaterina HEGHEA, doctorand, cercetător științific

Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, Republica Moldova

Secția „Cercetări sociale și nivelul de trai”

Creșterea rapidă a îmbătrânirii demografice creează o nouă cerere pe piața turismului. O modalitate de îmbunătățire a stării de sănătate a persoanelor vârstnice ar fi *turismul medical*. În prezent, turismul pentru persoanele vârstnice este unul dintre cele mai relevante domenii ale turismului. În același timp, trebuie menționat că diverse țări scandinave și europene întreprind anumiți pași de a organiza recreerea pentru generația vârstnică.

În Europa, fiecare a cincea persoană are peste 60 de ani. Persoanele vârstnice doresc să călătorească, să se bucure de viață și să rămână sănătoase. În Europa, persoanele în vârstă călătoresc de până la șase-șapte ori pe an.

Turismul medical la bătrânețe contribuie la îmbunătățirea multor factori care conduc la diminuarea izolării sociale, la stimularea activității individuale, la scăderea

tulburărilor psihosomatice, la adaptarea cu succes la un nou statut social și la formarea unui stil de viață sănătos, de asemenea este un mijloc eficient de prevenire a factorilor negativi ai îmbătrânirii.

Republica Moldova face parte din rândul țărilor care trec printr-o tranziție demografică. Îmbătrânirea populației este una dintre principalele caracteristici ale acestei tranziții. Astfel, la începutul anului 2022, populația vârstnică din Republica Moldova constituia 22,8% din totalul populației cu reședință obișnuită [4].

Persoanele vârstnice din țara noastră dispun de pensii și indemnizații insuficiente și, ca urmare, suferă de instabilitatea economică și vulnerabilitatea socială, precum și deseori de starea de sănătate precară, care se datorează prețurilor mari la medicamente și accesului limitat la asistență medicală de calitate.

Turismul medical din Republica Moldova este o direcție a industriei turismului, care oferă tratament de înaltă calitate pacienților străini. Industria în fiecare an devine mai populară, iar numărul turiștilor medicali depășește 30% din numărul total al pacienților din clinicile din Republica Moldova.

În acest context, la începutul anului 2022 a fost lansată Asociația de Turism Medical din Moldova, care și-a propus ca scop „de a încuraja și facilita accesul pacienților străini la serviciile medicale prestate în țara noastră, dar și de a înlesni accesul cetățenilor din Republica Moldova la medicină de calitate din afara țării” [2].

Cu părere de rău, persoanele vârstnice din Republica Moldova, datorită veniturilor mici, frecvent nu își pot permite practicarea turismului medical. O singură modalitate posibilă pentru ei de a-și îmbunătăți starea de sănătate ar fi serviciile de reabilitare în instituțiile balneo-sanatoriale, care activează în baza Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.372 din 6 mai 2010 [3].

Serviciul se prestează prin intermediul Centrului de reabilitare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” din or. Serghievca, regiunea Odesa, Ucraina și Centrului de reabilitare a persoanelor vârstnice și a persoanelor cu dizabilități (adulte) „Speranța” din or. Vadul lui Vodă, aflate în subordinea Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

Dreptul la asigurarea cu bilete de reabilitare/recuperare se acordă odată la 3 ani de la data depunerii cererii cu actele constatatoare a pensionarilor.

În anul 2021 serviciile de reabilitare în instituțiile balneo-sanatoriale au înregistrat creșteri de preț. Astfel în luna august 2021 față de luna iulie 2021 prețul a crescut cu 28,7% [5], iar în luna octombrie 2021 față de luna septembrie 2021 – cu 3,8% [6]. Însă persoanele vârstnice pot beneficia de bilete gratuite, în cazul în care nu sunt angajate în câmpul muncii sau de bilete la un preț redus (30% din preț), care se acordă „persoanelor vârstnice beneficiare de pensii sau de alocații sociale de stat, angajate în câmpul muncii sau care desfășoară activități de întreprinzător de diferite forme” [1].

Pe perioada pandemiei o măsură de susținere a persoanelor vârstnice este acordarea dreptului la tratament balneo-sanatorial gratuit în scopul reabilitării și recuperării persoanelor care suferă de pneumofibroză ca rezultat al infecției cu COVID – 19, în primele 9 luni după COVID-19, indiferent de faptul dacă anterior au beneficiat de bilet.

List of references

1. Asistență Socială și Protecția Familiei. Servicii pentru persoanele în vârstă și cu dizabilități. URL <https://stefan-voda.md/servicii-pentru-persoanele-in-varsta-si-cu-dizabilitati/> (Date of access: 10.09.2022).
2. Asociația de Turism Medical din Moldova – MHAM. URL <https://www.facebook.com/profile.php?id=100083125552788&sk=about> (Date of access: 12.09.2022).
3. Hotărârea Guvernului Nr. 372 din 06-05-2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități. URL https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=109945&lang=ro (Date of access: 12.09.2022).
4. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova. Elderly population in the Republic of Moldova in 2021. URL https://statistica.gov.md/ro/varstnicii-in-republica-moldova-in-anul-2021-9578_59794.html (Date of access: 14.09.2022).
5. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova. Evolution of consumer prices in the Republic of Moldova in August 2021. URL https://statistica.gov.md/ro/evolutia-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-august-2021-9485_3482.html (Date of access: 11.09.2022).
6. National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova. Evolution of consumer prices in the Republic of Moldova in October 2021. URL https://statistica.gov.md/ro/evolutia-preturilor-de-consum-in-republica-moldova-in-luna-octombrie-2021-9485_3497.html (Date of access: 14.09.2022).